

Kirkkohallituksen yleiskirje nro 7/2017

3.4.2017

KIRKKOHALITUKSEN PÄÄTÖS TIETYILTÄ HENGELLISEN TYÖN VIRANHALTIJOILTA VAADITTAVISTA TUTKINNOISTA

Kirkkohallitus on päättänyt kokouksessaan 24.1.2017 tietyiltä hengellisen työn viranhaltijoilta vaadittavista tutkinnoista (jäljempänä kelpoisuus päätös). Päätös tulee voimaan syyskuun alusta 2017. Sitä sovelletaan viran täyttämismenettelyyn, joka aloitetaan päätöksen voimaan tulon jälkeen. Päätöksellä asetettiin seurakuntia ja seurakuntayhtymiä sitovasti tutkintoja ja opintoja koskevat vaatimukset seuraaville viran haltijoille:

- diakonian virka, diakoniatyötä pääasiallisena tehtävänänsä tekevä
- nuorisotyön ohjaaja, nuorisotyötä pääasiallisena tehtävänänsä tekevä
- varhaiskasvatuksen ohjaaja
- lähetyksen ja kansainvälisen työn ohjaaja, lähetyssihteeri
- perheneuvoja, perheasiain neuvottelukeskukseen johtaja.

Päätöstä sovelletaan otettaessa henkilöä toistaiseksi voimassa olevaan virkasuhteeseen. Määräaikaiseen virkasuhteeseen henkilö voidaan ottaa tästä päätöksestä riippumatta, jos työnantaja perustellusta syystä niin päättää (KL 6 luvun 14 §). Näin voitaisiin menetellä esimerkiksi silloin, kun viran tehtävien hoitaminen on välttämättömästi järjestettävä eikä kelpoisuusvaatimukset täyttäviä henkilöitä ole saatavissa. Yleensä kysymys on sijaisuudesta tai avoinna olevan virkasuhteen hoitamisesta.

Kelpoisuus päätös on julkaistu [Kirkon säädöskokoelmassa nro:lla 124](#). Tässä yleiskirjeessä käydään läpi päätöksen sisältöä ja perusteluja. Kaikki voimassa olevat kirkkohallituksen ja piispainkokouksen määräykset viranhaltijalta vaadittavasta tutkinnosta tullaan myöhemmin tänä vuonna sisällyttämään [Sakasti/Työnantajalle](#)-sivuille. Sinne liitetään myös esimerkkejä siitä, miten kelpoisuus päätöstä käytetään viranhakuilmoituksissa.

Lisätietoja asiasta tarvittaessa: sähköposti [kit\(at\)evl.fi](mailto:kit(at)evl.fi) tai vaihdenumero 09-1802 442/lakimies Timo von Boehm tai neuvottelupäällikkö Oili Marttila.

1. Päätöksen tarkoitus ja tavoitteet

Kelpoisuus päätöksessä lähdetään siitä, että yhteiskunnan koulutusjärjestelmä tuottaa seurakuntien ja seurakuntayhtymien viroissa ja tehtävissä tarvittavan osaamisen ja että seurakuntien ja seurakuntayhtymien viroissa kelpoisuusehtona vaadittava osaaminen on rinnastettavissa kuntien ja muiden palveluntuottajien vastaavissa säännellyissä ammateissa toimivilta edellytettävään osaamiseen. Kelpoisuus päätöksen tarkoitus on myös, että sillä perustellaan osaltaan valtion opetusviranomaisille ja korkeakouluille

evankelis-luterilaisen kirkon määrälliset ja laadulliset koulutus- ja osaamistarpeet. Lisäksi päätöksellä tuetaan sitä, että seurakunnat ja seurakuntayhtymät ovat uskottavia sopimuskumppaneita ostopalvelu- ja yhteistyösopimuksia tehtäessä ja seurakuntalaisille tarkoitettuja palveluja järjestettäessä.

2. Keskeiset muutokset

Kelpoisuuspäätös on aikaisempien piispainkokouksen tai kirkkohallituksen päätöksiä tapaamaan nimikesidonnainen varhaiskasvatuksen ohjaajaa, lähetyksen ja kansainvälisen työn ohjaajaa ja lähetyssihteeriä sekä perheneuvojaa ja perheasiain neuvottelukeskukseen johtajaa koskevalta osaltaan. Uutta on, että päätös koskee diakonia- ja nuorisotyön osalta sekä nimeltä mainittuja virkoja (diakonian virka, nuorisotyönohjaaja) että diakonia-/nuorisotyötä pääasiallisena tehtävänäan tekevää viran haltijaa. Esimerkiksi nuorisotyönohjaajan tutkinto- ja opintovaatimuksia (päätöksen 2 §) sovelletaan silloin, kun seurakunta täyttää virkaa, jossa viran haltijan tehtäviin kuuluu 40 % nuorisotyötä, 40 % diakoniatyötä ja 20 % muuta työtä siten, että kyseessä on seurakunnan koko nuorisotyö.

Uutta on myös, että päätöksellä määrätään tutkinnosta ja opinnoista, jotka koskevat lähetyksen ja kansainvälisen työn ohjaajaa perinteisen lähetyssihteerin viran haltijan lisäksi. Tämän nimikkeen lisäämistä on pidetty perusteltuna tehtävien ja toimintaympäristön muutoksen vuoksi. Uutta on lisäksi, että kelpoinen näihin virkoihin on myös soveltuvan korkeakoulututkinnon omaava viranhaltija. Soveltuvalla korkeakoulututkinnolla tarkoitetaan muun muassa teologian kandidaatin ja maisterin tutkintoja.

Päätöksessä määrättävät virkaan valittavalta edellytettävät tutkinnot ja opinnot vastaavat pääosin piispainkokouksen aikaisemmin päätöksissään käyttämiä tutkintoja ja opintoja. Joitakin ilmaisujen päivityksiä on tehty teologisiin, kirkon ja seurakunnan työn sekä asianomaisen viran alaa koskeviin opintoihin (vähintään 90 opintopistettä). Varhaiskasvatuksen ohjaajan virassa vaadittavan tutkinnon opintoihin on lisätty vaatimus lastentarhanopettajan tehtäviin kelpoistavista varhaiskasvatukseen ja sosiaalipedagogiikkaan suuntautuneista opinnoista (vähintään 60 opintopistettä). Perheneuvojan ja perheasiain neuvottelukeskukseen johtajan viran opintoihin on puolestaan lisätty vähintään 60 opintopisteen laajuinen Suomen evankelis-luterilaisen kirkon järjestämä perheneuvonnan erityiskoulutus tai sitoutuminen sen suorittamiseen. Nämä muutokset ovat lähtökohtaisesti olemassa olevien käytäntöjen mukaisia.

Päätöksessä käytetyt opintopisteet tarkoittavat vakiintuneeseen tapaan opintojen mitoituksen yksikkönä Euroopan yliopistojen ja korkeakoulujen niin sanotun Bolognan sopimuksen mukaisia ECTS-opintopisteitä (European Credit Transfer and Accumulation System).

3. Päätöksen yksityiskohtainen sisältö

3.1 Diakonian viran haltija ja viran haltija, joka tekee diakoniatyötä pääasiallisena tehtävänäan

Päätöksessä (1 §) on määrätty tutkinnosta ja opinnoista, jotka viran haltijalta vaaditaan seurakuntien ja seurakuntayhtymien diakonian virkaan tai joita edellytetään viran haltijalta, jonka pääasiallisena tehtävänä on diakoniatyö.

Kun seurakunta/seurakuntayhtymä arvioi tarvitsevansa viranhaltijaa diakoniatyöhön, se harkitsee viran täyttämismenettelyyn ryhtyessään, tehdäänkö virassa pääasiallisesti diakoniatyötä. Jos virassa tehdään pääasiallisesti diakoniatyötä, virkaan valittavalta edellytetään päätöksessä määrättyä tutkintoa ja opintoja.

Päätöksen tutkinnot ja opinnot vastaavat käytännössä piispainkokouksen 13.9.2005 antamassa päätöksessä ja kirkkohallituksen 8.12.2015 antamassa päätöksessä määrättyjä tutkintoja ja opintoja.

Tutkinnot, jotka antavat kelpoisuuden diakonian virkaan tai joita edellytetään viran haltijalta, jonka pääasiallisena tehtävänä on diakoniatyö, ovat vähintään 210 opintopisteen laajuinen sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinto, sosionomi (AMK) ja vähintään 240 opintopisteen laajuinen sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinto, sairaanhoitaja (AMK).

Näiden tutkintojen tulee sisältää teologisista ja kirkon ja seurakunnan työhön sekä diakonian alaan liittyviä opintoja yhteensä vähintään 90 opintopistettä. Opinnot jakautuvat neljään sisältöalueeseen, joista kolmessa korostuu diakonian alan osaaminen. Opinnot ovat:

1. Raamattuun, kristinuskoon ja kirkon hengelliseen elämään liittyviä teologisia opintoja vähintään 20 opintopistettä;
2. Diakonian alan ammattiopintoja vähintään 40 opintopistettä;
3. Diakonian alan päätoiminen harjoittelu vähintään 15 opintopistettä, josta vähintään 12 opintopistettä Suomen evankelis-luterilaisen kirkon seurakunnassa tai seurakuntayhtymässä;
4. Diakonian alan opinnäytetyö vähintään 15 opintopistettä.

Päätöksen mukaiset opinnot sisältyvät lähtökohtaisesti Diakonia-ammattikorkeakoulussa ja Yrkeshögskolan Noviassa suoritettuun sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkintoon, sosionomi (AMK) sekä Diakonia-ammattikorkeakoulussa suoritettuun sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkintoon, sairaanhoitaja (AMK).

3.2 Nuorisotyönohjaajan viran haltija ja viran haltija, joka tekee nuorisotyötä pääasiallisena tehtävänä

Päätöksessä (2 §) on määrätty tutkinnoista ja opinnoista, jotka viran haltijalta vaaditaan seurakuntien ja seurakuntayhtymien nuorisotyönohjaajan virkaan tai joita edellytetään viran haltijalta, jonka pääasiallisena tehtävänä on nuorisotyö.

Kun seurakunta/seurakuntayhtymä arvioi tarvitsevänsä viranhaltijaa nuorisotyöhön, se harkitsee viran täyttämismenettelyyn ryhtyessään, tehdäänkö virassa pääasiallisesti nuorisotyötä. Jos virassa tehdään pääasiallisesti nuorisotyötä, virkaan valittavalta edellytetään päätöksessä määrättyä tutkintoa ja opintoja.

Päätöksessä määrätyt tutkinnot ja opinnot vastaavat käytännössä piispainkokouksen 13.9.2005 antamassa kirkon nuorisotyönohjaajan viran kelpoisuutta koskevassa päätöksessä määrättyjä tutkintoja ja opintoja.

Tutkinnot, jotka antavat kelpoisuuden nuorisotyönohjaajan virkaan tai joita edellytetään viran haltijalta, jonka pääasiallisena tehtävänä on nuorisotyö, ovat vähintään 210 opintopisteen laajuinen sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinto, sosionomi (AMK) ja vähintään 210 opintopisteen laajuinen humanistisen alan ammattikorkeakoulututkinto, yhteisöpedagogi (AMK).

Näiden tutkintojen tulee sisältää teologisista ja kirkon ja seurakunnan työhön sekä kirkon kasvatukseen ja nuorisotyöhön liittyviä opintoja yhteensä vähintään 90 opintopistettä. Opinnot jakautuvat neljään sisältöalueeseen, joista kolmessa korostuu kirkon kasvatuksen ja nuorisotyön alan osaaminen. Opinnot ovat:

1. Raamattuun, kristinuskoon ja kirkon hengelliseen elämään liittyviä teologisia opintoja vähintään 20 opintopistettä;
2. Kirkon kasvatuksen ja nuorisotyön alan ammattiopintoja vähintään 40 opintopistettä;
3. Kirkon kasvatuksen ja nuorisotyön alan päätoiminen harjoittelu vähintään 15 opintopistettä, josta vähintään 12 opintopistettä Suomen evankelis-luterilaisen kirkon seurakunnassa tai seurakuntayhtymässä
4. Kirkon kasvatuksen ja nuorisotyön alan opinnäytetyö vähintään 15 opintopistettä.

Päätöksen mukaiset opinnot sisältyvät lähtökohtaisesti Diakonia-ammattikorkeakoulussa ja Yrkes högskolan Noviassa suoritettuun sosiaali- ja terveystieteiden ammattikorkeakoulututkintoon, sosionomi (AMK) sekä Centria-ammattikorkeakoulussa suoritettuun humanistisen alan ammattikorkeakoulututkintoon, yhteisöpedagogi (AMK).

3.3 Varhaiskasvatuksen ohjaajan viran haltija

Päätöksessä (3 §) on määrätty tutkinnosta ja opinnoista, jotka vaaditaan seurakuntien ja seurakuntayhtymien varhaiskasvatuksen ohjaajan virkaan. Määräys on nimikesidonnainen ja koskee varhaiskasvatuksen ohjaajan nimikkeellä perustettavia virkoja. Seurakunnat ja seurakuntayhtymät voivat soveltaa päätöksessä määrättyä vaatimusta myös muulla nimikkeellä perustamissaan viroissa.

Päätöksessä esitetty tutkinto ja opinnot vastaavat käytännössä piispainkokouksen 5.12.2011 antamassa kirkon varhaiskasvatuksen ohjaajan viran kelpoisuutta koskevassa päätöksessä määrättyä tutkintoa ja opintoja.

Tutkinto, joka antaa kelpoisuuden varhaiskasvatuksen ohjaajan virkaan, on vähintään 210 opintopisteen laajuinen sosiaali- ja terveystieteiden ammattikorkeakoulututkinto, sosionomi (AMK). Sen tulee sisältää lastentarhanopettajan tehtäviin kelpoistavat varhaiskasvatukseen ja sosiaalipedagogiikkaan suuntautuneet opinnot (vähintään 60 opintopistettä) sekä teologisia ja kirkon ja seurakunnan työhön sekä kirkon varhaiskasvatukseen liittyviä opintoja yhteensä vähintään 90 opintopistettä. Opinnot jakautuvat neljään sisältöalueeseen, joista kolmessa korostuu kirkon kasvatuksen ja erityisesti varhaiskasvatuksen alan osaaminen. Opinnot ovat:

1. Raamattuun, kristinuskoon ja kirkon hengelliseen elämään liittyviä teologisia opintoja vähintään 20 opintopistettä;
2. Kirkon kasvatuksen ja erityisesti kirkon varhaiskasvatuksen alan ammattiopintoja vähintään 40 opintopistettä;
3. Kirkon varhaiskasvatuksen alan päätoiminen harjoittelu vähintään 15 opintopistettä, josta vähintään 12 opintopistettä Suomen evankelis-luterilaisen kirkon seurakunnassa tai seurakuntayhtymässä;
4. Kirkon varhaiskasvatuksen alan opinnäytetyö vähintään 15 opintopistettä.

Päätöksen mukaiset opinnot sisältyvät lähtökohtaisesti Diakonia-ammattikorkeakoulussa suoritettuun sosiaali- ja terveystieteiden ammattikorkeakoulututkintoon, sosionomi (AMK).

3.4 Lähetyksen ja kansainvälisen työn ohjaajan viran ja lähetyssihteerin viran haltija

Päätöksessä (4 §) on määrätty tutkinnosta ja opinnoista, jotka vaaditaan seurakuntien ja seurakuntayhtymien lähetyksen ja kansainvälisen työn ohjaajan virkaan ja lähetyssihteerin virkaan. Määräys on nimikesidonnainen ja koskee lähetyksen ja kansainvälisen työn ohjaajan nimikkeellä ja lähetyssihteerin nimikkeellä perustettavia virkoja. Seurakunnat ja seurakuntayhtymät voivat soveltaa päätöksessä määrättyä vaatimusta myös muulla nimikkeellä perustamissaan viroissa.

Tutkinto- ja opintovaatimukset ovat kummassakin virassa samat. Viran haltijalta vaaditaan diakonian viran haltijalta, nuorisotyönohjaajalta, pääasiallisesti diakonia-/nuorisotyötä tekevältä viran haltijalta tai varhaiskasvatuksen ohjaajan viran haltijalta vaadittava tutkinto ja tähän tutkintoon sisältyvänä tai erikseen ammattikorkeakoulussa suoritettuna lähetyksen ja kansainvälisen diakonian opintoja vähintään 8 opintopistettä. Nämä tutkinnot ja opinnot vastaavat käytännössä piispainkokouksen 13.9.2005 antamassa lähetyssihteerin viran kelpoisuutta koskevassa päätöksessä määrättyjä tutkintoja ja opintoja.

Aiempaan nähden uutta on, että virkaan voidaan valita myös henkilö, jolla on soveltuva korkeakoulututkinto. Tällöin lähetyksen ja kansainvälisen diakonian vähintään 8 opintopisteen opintoja ei vaadita. Soveltuvalla korkeakoulututkinnolla tarkoitetaan muun muassa teologian kandidaatin ja maisterin tutkintoja.

3.5 Perheneuvojan viran ja perheasiain neuvottelukeskukseen johtajan viran haltija

Päätöksessä (5 §) on määrätty tutkinnosta ja opinnoista, jotka viran haltijalta vaaditaan seurakuntien ja seurakuntayhtymien perheneuvojan ja perheasiain neuvottelukeskukseen johtajan virkaan. Määräys on nimikesidonnainen ja koskee perheneuvojan nimikkeellä ja perheasiain neuvottelukeskukseen johtajan nimikkeellä perustettavia virkoja. Seurakunnat ja seurakuntayhtymät voivat soveltaa päätöksessä määrättyä vaatimusta myös muulla nimikkeellä perustamissaan viroissa.

Päätöksen virkaan soveltuva ylempi korkeakoulututkinto vastaa piispainkokouksen 12.2.2003 antamassa kirkon perheneuvojan ja perheasiain neuvottelukeskukseen johtajan viran kelpoisuutta koskevassa päätöksessä määrättyä tutkintoa.

Päätöksessä on uutta se, että viranhaltijalla tulee olla suoritettuna tai hänen tulee sitoutua kirkkolain 6 luvun 14 §:n mukaisesti suorittamaan vähintään 60 opintopisteen laajuinen Suomen evankelis-luterilaisen kirkon järjestämä perheneuvonnan erityiskoulutus. Aiemmin voimassa olleiden säännösten perusteella ei ole katsottu voitavan ottaa erityiskoulutuksesta mainintaa piispainkokouksen päätökseen, vaikka sitä on vakiintuneesti edellytetty. Nyt KL:n säännökset mahdollistavat sen.

4. Päätöksen voimaantulo

Päätös tulee voimaan syyskuun alusta 2017. Sitä sovelletaan viran täyttämismenettelyyn, joka aloitetaan päätöksen voimaan tulon jälkeen. Viran haltija, joka hoitaa joko aiemman piispainkokouksen päätöksen tai kirkkohallituksen päätöksen mukaista virkaa tai virkaa, jonka kelpoisuusvaatimukset ovat olleet seurakunnan/seurakuntayhtymän päätettävissä, on edelleen kelpoinen hoitamaan virkaansa.

Tämän päätöksen voimaan tulon jälkeen avoimeksi tulevaan toistaiseksi täytettävään virkaan voidaan valita vain henkilö, jolla on päätöksen mukainen tutkinto ja opinnot/koulutus taikka piispainkokouksen/kirkkohallituksen aiempien päätösten mukainen diakonian virkaan kelpoistava, nuorisotyönohjaajan virkaan kelpoistava, varhaiskasvatuksen ohjaajan virkaan kelpoistava tai lähetyssihteerin virkaan kelpoistava tutkinto.

Jos perheneuvojan ja perheasiain neuvottelukeskukseen johtajan viran nykyisellä haltijalla ei ole päätöksessä tarkoitettua erityiskoulutusta ja jos hän hakee toiseen perheneuvojan tai perheasiain neuvottelukeskukseen johtajan virkaan, hänen on suoritettava tai sitouduttava suorittamaan erityiskoulutus täyttääkseen viran kelpoisuusvaatimuksen.

Päätöksellä kumotaan kirkkohallituksen 8 päivänä joulukuuta 2015 antama päätös diakonian virkaan vaadittavista tutkinnoista. On huomattava, että kirkkohallituksen vastaavana ajankohtana antama päätös kanttorin virkaan vaadittavasta tutkinnosta on edelleen voimassa ja että papin ja lehtorin virkaan pyrkivältä vaadittavasta tutkinnosta antaa edelleen tarkempia määräyksiä piispainkokous (KL 21 luvun 2 §).

5. Todistus tutkinnosta tai opintojen suorittamisesta

Kelpoisuuspäätöksessä tarkoitettun tutkinnon tai opintojen suorittaminen osoitetaan korkeakoulun antamalla todistuksella. Korkeakoulu vastaa siitä, millaisia tutkintotodistuksia se antaa. Tarkoituksenmukaista on, että todistusten antamisessa jatketaan nykyistä käytäntöä, jossa tutkintotodistukseen merkitään, millaiseen kirkkohallituksen päätöksen mukaiseen virkaan tutkinto antaa kelpoisuuden. Kirkkohallitus antaa todistuksen perheneuvonnan erityiskoulutuksesta.

KIRKKOHALLITUS

Jukka Keskitalo

Vuokko Piekkala

ISSN 1797-0326